

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-VI.431.2.39.2019.CW

Warszawa, 13 grudnia 2019 r.

Pani Marlena Paczek
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Wodyniach
08-117 Wodynie
ul. Siedlecka 43

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 i Dz.U. z 2019 r. poz. 730) oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych MUW na rok 2019, pracownicy Oddziału do spraw Nadzoru Świadczeń w Wydziale Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie: pani xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki i pani xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki, w dniach 26 - 28 sierpnia 2019 roku przeprowadzili kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wodyniach.

Przedmiot kontroli obejmował sprawdzenie sposobu realizacji przez gminę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹, w zakresie ustalania uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego. Kontrolą objęto okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. 26 sierpnia 2019 r.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą, Wojewoda Mazowiecki **pozytywnie** ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodyniach w zakresie sposobu organizacji zadania oraz **pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień** ocenił działania w przedmiocie ustalania uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego.

¹ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.) zwana dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych

1. Organizacja realizacji zadania

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani Marlena Paczek, zatrudniona od 1 grudnia 2018 r. na podstawie umowy o pracę, w wymiarze ½ etatu (w wymiarze ½ etatu na stanowisku zastępcy wójta gminy).

Realizacja zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wodyniach określona została w regulaminie organizacyjnym wprowadzonym Zarządzeniem Nr 2/2016 z dnia 27 września 2016 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodyniach (zmiany do regulaminu wprowadzono Zarządzeniem Kierownika Nr 5/2018 z dnia 15 listopada 2018 r.). Od 27 grudnia 2018 r. obowiązuje regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 10/2018 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodyniach z dnia 27 grudnia 2018 r. W wym. regulaminach organizacyjnych w strukturze organizacyjnej wyodrębniono stanowisko referenta ds. świadczeń rodzinnych oraz określono zadania na tym stanowisku, co jest zgodne z zapisami art. 20 ust. 4 ustawy.

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań z ustawy zajmowały się nw. osoby:

1. Pani jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, posiadająca upoważnienie nadane Zarządzeniem Nr 9/2018 Wójta Gminy Wodynie z dnia 3 grudnia 2018 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
2. Pani xxx xxx – referent ds. świadczeń rodzinnych, upoważnienie nr OKR.077.1.2019 z dnia 2 stycznia 2019 r. oraz upoważnienie nadane Zarządzeniem Nr 14/2019 z dnia 4 czerwca 2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych.
3. Pani xxx xxx – kierownik GOPS, zatrudniona do 30 września 2017 r., upoważniona Zarządzeniem nr 34/11 Wójta Gminy Wodynie z dnia 2 listopada 2011 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania decyzji administracyjnych.
4. Pani xxx xxx – kierownik GOPS w okresie od 1 października 2017 do 30 listopada 2018 r. upoważniona Zarządzeniem Nr 56/2017 Wójta Gminy Wodynie z dnia 9 października 2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.
5. Pani xxx xxx referent/pracownik socjalny, zatrudniona w GOPS w okresie od 8 września 2014 r. do 31 lipca 2018 r., posiadała upoważnienie OKR.077.17.2015 r. z dnia 20 kwietnia 2015 r. do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych.

Pracownicy zatrudnieni na powyższych stanowiskach posiadają lub posiadali aktualny zakres czynności, w których określono realizację kontrolowanych zadań. Powyższe upoważnienia zostały wydane na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

2. Prawidłowość ustalania uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego i jego wypłacania.

W okresie podlegającym kontroli, tj. od 1 stycznia 2017 r. do 26 sierpnia 2019 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodyniach wpłynęło 69 wniosków o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego. Jednostka kontrolowana wydała łącznie 141 decyzji w sprawach zasiłku pielęgnacyjnego, w tym 65 decyzji przyznających prawo do zasiłku, 68 decyzji zmieniających, 6 decyzji uchylających, 2 decyzje odmawiające przyznania prawa do zasiłku, w przypadku dwóch wniosków decyzje nie zostały jeszcze wydane.

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 26 sierpnia 2019 r. jednostka kontrolowana zgodnie z art. 23a ust. 2 ustawy przekazała do Wojewody Mazowieckiego dokumenty 1 sprawy ponieważ po dniu wydania decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnosprawne dziecko, członek rodziny podjął pracę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Oświadczenie o zatrudnieniu za granicą wraz z umową o pracę u pracodawcy zagranicznego zostało złożone w dniu 25.01.2019 r. W ciągu miesiąca od złożenia oświadczenia organ przekazał dokumenty i wystąpił do wojewody z zapytaniem czy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W analizowanym okresie nie wpłynęły wnioski o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego od osób przebywających w domach pomocy społecznej lub ich opiekunów prawnych.

Na dzień kontroli jednostka wypłacała 68 zasiłków pielęgnacyjnych, z tego 39 przyznanych było na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy, 10 – na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 2, 2 – na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 3, 17 – na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy.

Kontroli poddano losowo wybrane akta 20² spraw z okresu podlegającego kontroli zakończonych wydaniem decyzji ostatecznych w przedmiocie ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego wraz z wymaganą dokumentacją, 12³ decyzji zmieniających wysokość zasiłku w tych sprawach oraz 1⁴ decyzję uchylającą. Dokumentację objętą kontrolą sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego, prawidłowości i terminowości wydania decyzji i wypłaty świadczenia.

Przyjęte do realizacji wnioski wypełnione były prawidłowo, nie stwierdzono błędów ani braków formalnych. Zawierały załączniki niezbędne do rozpatrzenia sprawy, tj. orzeczenie

² GOPS.5230.35.2017 z 28.03.2017 r., GOPS.523.468.2017 z 20.12.2017 r., GOPS.523.469.2017 z 20.12.2017 r., GOPS.523.1.2019 z 29.01.2019 r., GOPS.523.471.2017 z 29.01.2018 r., GOPS.523.305.2017 z 04.09.2019 r., GOPS.523.295.2018 z 04.10.2018 r., GOPS.523.7.2019 z 06.05.2019 r., GOPS.523.26.2018 z 22.03.2018 r., GOPS.523.65.2017 z 01.06.2017 r., GOPS.523.14.2018 z 14.02.2018 r., GOPS.523.5.2019 z 18.04.2019 r., GOPS.523.53.2018 z 06.06.2018 r., GOPS.5230.55.2017 z 08.05.2017 r., GOPS.523.426.2017 z 15.11.2017 r., GOPS.523.2.2019 z 30.01.2019 r., GOPS.5230.15.2017 z 08.02.2017 r., GOPS.523.19.2018 z 06.03.2018 r., GOPS.523.105.2017 z 18.08.2017 r., GOPS.523.6.2019 z 06.05.2019 r.

³ GOPS.5230.35.2017 z 07.11.2018 r., GOPS.523.468.2017 z 07.11.2018 r., GOPS.523.469.2017 z 07.11.2018 r., GOPS.523.471.2017 r., GOPS.523.305.2017 z 07.11.2018 r., GOPS.523.26.2018 z 07.11.2018 r., GOPS.523.14.2018 z 07.11.2018 r., GOPS.5213.53.2018 z 07.11.2018 r., GOPS.523.426.2017 z 07.11.2018 r., GOPS.5230.15.2017 z 07.11.2018 r., GOPS.523.19.2018 z 07.11.2018 r., GOPS.523.105.2017 z 07.11.2018 r.,

⁴ GOPS RF/ZP/81820/139/2007 z 26.02.2018 r.

o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Wnioski opatrzone zostały pieczęcią, datą wpływu i podpisem pracownika przyjmującego wniosek oraz numerem z rejestru, w którym rejestrowane są wnioski o przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego. Sprawy załatwiano zgodnie z art. 35 § 3 kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U z 2018 r. poz.2096 z późn. zm.), tj. w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku o przyznanie zasiłku.

Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustalano na czas określony, oznaczony w orzeczeniu o niepełnosprawności lub na czas nieokreślony jeżeli wynikało to z orzeczenia o niepełnosprawności i wypłacano w wysokości 153 zł do 31 października 2018 r. Od 1 listopada 2018 r. zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna z dnia 31 lipca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz.1497) zasiłki pielęgnacyjne z urzędu zostały przyznane i wypłacane w kwocie 184,42 zł.

W 18 skontrolowanych sprawach zasiłek pielęgnacyjny przysługiwał niepełnosprawnemu dziecku, w 1 przypadku osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, w 1 przypadku osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznano zasadnie, prawidłowo określono jego wysokość oraz okres na jaki został przyznany, tj. zgodnie z zapisem art. 24 ust. 2a, ust. 3 i ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych. W ⁵ sprawie dotyczącej ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego na dziecko o znacznym stopniu niepełnosprawności przyznany na stałe wydano decyzję przyznającą prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na okres „**od.... do odwołania**”. Użyte w sentencji decyzji sformułowanie dotyczące okresu przyznania zasiłku jest niewłaściwe, bowiem zgodnie z art. 24 ust. 4 prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na **czas nieokreślony**, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony.

W ⁶ sprawie wydana decyzja w przedmiocie ustalenia prawa do zasiłku pielęgnacyjnego zawierała oczywiste omyłki popełnione w uzasadnieniu decyzji, tj. błąd w nazwisku i imieniu wnioskodawcy, które nie zostały sprostowane.

W ⁷ sprawie, w której na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 16 ust. 6 i ust. 7 ustawy uchylono decyzję przyznającą prawo do zasiłku pielęgnacyjnego w związku z przyznaniem przez organ rentowy dodatku pielęgnacyjnego, użyto w sentencji decyzji „postanawiam uchylić decyzję z dniem... **z przyczyn podanych w uzasadnieniu**”, przy czym uzasadnienie przedmiotowej decyzji w sposób jasny wyjaśniało powody uchylenia dotychczasowych uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego. Należy jednak zaznaczyć, że rozstrzygnięcie jest jednym z najważniejszych elementów decyzji administracyjnej i nie jest możliwe jego zastępowanie uzasadnieniem decyzji.

⁵ GOPS.523.26.2018 z 22.03.2018 r.

⁶ GOPS.5230.15.2017 z 08.02.2017 r.

⁷ RF/ZP/81820/139/2007 z 26.02.2018 r.

Rozstrzygnięcie musi być jednoznaczne i precyzyjne. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego.

W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji, z wyjątkiem 4⁸ decyzji przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego oraz wszystkich decyzjach zmieniających wysokość zasiłku pielęgnacyjnego od 1 listopada 2018 r. powoływano się na przepisy art. 23 ust. 5a-5c ustawy o świadczeniach rodzinnych, które odnoszą się do zasiłku rodzinnego i świadczenia pielęgnacyjnego, a które nie mają zastosowania w przypadku ubiegania się o zasiłek pielęgnacyjny.

Jednocześnie wszystkie decyzje zmieniające podjęte na skutek wzrostu wysokości zasiłku pielęgnacyjnego wydane zostały bez powołania w podstawie prawnej art. 32 ustawy, który normuje postępowanie w przedmiocie zmiany lub uchylenia ostatecznej decyzji administracyjnej w przedmiocie świadczeń rodzinnych, w tym zmiany wysokości zasiłku pielęgnacyjnego. Przepis ten powoływano jedynie w uzasadnieniu tych decyzji.

Decyzje administracyjne w przedmiocie przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego zostały wydane przez osoby posiadające upoważnienie Wójta Gminy Wodynie w tym przedmiocie. Zawierały one elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 – Kodeks postępowania administracyjnego. Decyzje zawierały oznaczenie organu właściwego, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie prawne i faktyczne oraz pouczenie o prawie, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz informację o możliwości zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania. W pouczeniu znalazły się również informacje dla strony o konieczności zgłaszania wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczenia, obowiązku zawiadomienia organu administracji publicznej o każdej zmianie adresu, o nieprzysługiwaniu zasiłku osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, o nieprzysługiwaniu zasiłku, jeżeli członkom rodziny przebywającym za granicą przysługują świadczenia na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją tych osób, chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego stanowią inaczej.

Wszystkie decyzje doręczono prawidłowo, tj. zgodnie z art. 39 i art. 46 § 1 kpa. Fakt odbioru decyzji został potwierdzony podpisem strony wraz z datą na kopii decyzji lub na zwrotnym potwierdzeniu odbioru znajdującym się w aktach sprawy.

We wszystkich wydanych decyzjach przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego zawarto informację o formie i terminie wypłaty świadczenia. Analiza wypłat wykazała, że zasiłki pielęgnacyjne we wszystkich przypadkach wypłacano w prawidłowej wysokości. W decyzjach określony był termin i sposób wypłaty zasiłku, tj. przelewem na rachunek bankowy wskazany przez wnioskodawcę. Wypłaty zasiłków we wszystkich analizowanych sprawach były realizowane terminowo, najpóźniej do ostatniego dnia miesiąca, za który przysługiwał zasiłek. Terminowość wypłat sprawdzono na podstawie analizy list wypłat zasiłku pielęgnacyjnego z okresu objętego kontrolą.

⁸ GOPS.523.295.2018 z 04.10.2018 r., GOPS.523.7.2019 z 06.05.2019 r., GOPS.523.5.2019 z 18.04.2019 r., GOPS.523.6.2019 z 06.05.2019 r.

Za stwierdzone uchybienia odpowiedzialność ponosi Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wodyniach oraz pracownicy merytoryczni realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe, zobowiązuję Panią Kierownik do podjęcia następujących działań:

1. W wydawanych decyzjach administracyjnych, precyzyjnie, prawidłowo i w sposób jednoznaczny określać sposób rozstrzygnięcia. W decyzjach przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego właściwie formułować okres przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego zgodnie z art. 24 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
2. W uzasadnieniu decyzji GOPS.5230.15.2017 z 8 lutego 2017 r. dokonać sprostowania oczywistej omyłki, zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego.
3. W podstawie prawnej decyzji przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego wskazywać przepisy prawa mające zastosowanie w przedmiotowej sprawie, a w podstawie prawnej decyzji zmieniających wysokość zasiłku pielęgnacyjnego przywoływać art. 32 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Karpińska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Pan Wojciech Klepacki

Wójt Gminy Wodynie